

Οδηγός Βοηθητικού Εκπαιδευτικού Υλικού για την εκπαίδευση προσφύγων
Χρήσιμο Εκπαιδευτικό Υλικό για τη διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας κ.α.

Ο παρακάτω οδηγός εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας σε αλλοδαπούς και πρόσφυγες αποτελεί ένα ενδεικτικό οδηγό, τον οποίο μπορείτε να συμβουλευτείτε και να χρησιμοποιήσετε για να παράγετε το δικό σας υλικό.

Μπορεί να λειτουργήσει αλληλεπιδραστικά και να εμπλουτίζεται συνεχώς με οτιδήποτε καινούριο ανακαλύπτουμε όλοι μαζί.

Κωνσταντίνα Αρετάκη

Συντονίστρια Εκπαίδευσης Προσφύγων Κρήτης

Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κρήτης

6955963940 - 2810302445 - 2810347285

seprosfyges@kritis.pde.sch.gr

Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής: <http://iep.edu.gr/diapolitismiki/>

Πλούσιο υλικό, εγκεκριμένο από το Ι.Ε.Π., δομημένο σε διάφορες κατηγορίες (ανά βαθμίδα, ανά τάξη, ανά μάθημα κ.α.). Συνήθως για παιδιά-πρόσφυγες Α, Β, Γ Δημοτικού προτείνεται το "ΓΕΙΑ ΣΑΣ". Χρειάζεται ψάξιμο για να βρείτε το κατάλληλο υλικό για κάθε περίπτωση και να το προσαρμόσετε στις δικές σας ανάγκες.

Εκπαίδευση Αλλοδαπών και Παλλινოსτούντων μαθητών:

<http://www.diapolis.auth.gr/index.php?limitstart=0>

Πρόγραμμα του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Κι εδώ θα βρείτε πλούσιο επιμορφωτικό και εκπαιδευτικό υλικό σε διάφορες κατηγορίες, θεωρίας και πρακτικής εφαρμογής. Χρειάζεται ψάξιμο. Πιο χρήσιμη θα σας φανεί η κατηγορία Εκπαιδευτικό Υλικό (<http://www.diapolis.auth.gr/index.php/ekpaideutiko-yliko>), όπου θα βρείτε αρκετό υλικό ανά βαθμίδα εκπαίδευσης (κάποια από αυτά θα τα βρείτε και στην ιστοσελίδα του Ι.Ε.Π.)

ΚΕΔΑ: Κέντρο Διαπολιτισμικής Αγωγής: <http://www.keda.uoa.gr/index.php>

Πρόγραμμα του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Στην κατηγορία Υλικό ΚΕΔΑ (<http://www.keda.uoa.gr/materials.php>) θα βρείτε υλικό ανά βαθμίδα εκπαίδευσης.

Ηλεκτρονικό πολυλεξικό σε 5 γλώσσες "Μαθαίνω Ελληνικά":

Ανάπτυξη υλικού: ΜΕΤΑδραση http://www.metadrasi.org/lexiko/select_language.htm

Πολύ χρήσιμο on line εργαλείο σε 5 γλώσσες (αλβανικά, αραβικά, γεωργιανά, ρώσικα, ουρντού – παντζαμπί) του Μ.Κ.Ο. ΜΕΤΑδραση για όσους αρχίζουν να μαθαίνουν ελληνικά, αλλά και για όσους έχουν βασικές γνώσεις στην ελληνική γλώσσα και χρειάζονται υποστήριξη για να βελτιώσουν κυρίως το λεξιλόγιό τους. Περιέχει βασικό λεξιλόγιο της ελληνικής γλώσσας, πίνακες γραμματικής και επτά θεματικές ενότητες που καλύπτουν την επικοινωνία σε διάφορες καθημερινές περιστάσεις, μέσα από οπτικοακουστικό υλικό, βίντεο κ.α.

☺ ☺ ☺ Βιβλίο: **Μικρό Λεξικό Βασικής Επικοινωνίας σε 6 γλώσσες (Mini Lexikon):**

Έκδοση: Πρεσβεία της Ελβετίας στην Ελλάδα

M.K.O.: Μετάδραση

<http://metadrasi.org/campaigns/%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CF%81%CF%8C-%CE%BB%CE%B5%CE%BE%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CE%B2%CE%B1%CF%83%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82-%CE%B5%CF%80%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%AF%CE%B1%CF%82/>

Ένα εργαλείο για τη διευκόλυνση της καθημερινής επικοινωνίας μεταξύ των προσφύγων και των μεταναστών με άτομα που μιλούν Ελληνικά ή Αγγλικά. Προορίζεται για την ανταλλαγή γενικών πληροφοριών, καθώς και πληροφορίες για θέματα που αφορούν τις συνθήκες διαβίωσης, τα τρόφιμα, την υγεία και την προστασία. Περιλαμβάνονται ειδικά κεφάλαια για τις γυναίκες και τα ασυνόδευτα παιδιά. Για να καθίσταται ικανή η αμφίδρομη αλληλεπίδραση, όλα τα λήμματα έχουν αποδοθεί φωνητικά στα Αραβικά, Φαρσί, Σορανί, Κιρμαντζί, Ουρντού, Γαλλικά και Ελληνικά και είναι διαθέσιμα και στα Αγγλικά. Ηλεκτρονικές εκδόσεις του Μικρού Λεξικού είναι επίσης διαθέσιμες online για λήψη και εκτύπωση σύμφωνα με τις ανάγκες του καθενός. Το Mini Lexicon είναι επίσης διαθέσιμο και σε εφαρμογή για κινητά.

☺ ☺ ☺ Βιβλίο: **Το βαλιτσάκι, ελληνικά για παιδιά που μετακινούνται:**

Συγγραφέας: Γιώργος Σιμόπουλος

Μεταφράσεις στα αραβικά, φαρσί και αγγλικά: METΑδραση, www.metadrasi.org

Εικονογράφηση: Γεωργία Γυφτάκη

Εξώφυλλο: Έφη Θεοδωροπούλου

Εκδόσεις Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

<http://olympias.lib.uoi.gr/jspui/handle/123456789/28044>

Ένα χρήσιμο βιβλίο που έγινε ειδικά για παιδιά-πρόσφυγες από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και την Terre des hommes και καλύπτει τις γλώσσες Αραβικά, Φαρσί και Αγγλικά. Μπορείτε να το κατεβάσετε.

☺ ☺ ☺ Βιβλίο: **Τα πρώτα μου ελληνικά**

Επιμέλεια: Ιωάννα Αντωνίου-Κρητικού

Μετάφραση στα Αραβικά: Κατερίνα Ελ-Ράχεμπ, Αλ Φαντέλ Γασσάν

http://www.iep.edu.gr/images/IEP/EPISTIMONIKI_YPIRESIA/Epist_Monades/A_Kyklos/Diapolitismiki/2017/2017Athina_ta_prwta_mou_ellinika.pdf

Ειδικά για αραβόφωνους. Υπάρχει στην ιστοσελίδα του Ι.Ε.Π. Ευγενική χορηγία του Ερευνητικού Κέντρου «Αθηνά» με στόχο να διευκολύνει την πρώτη επαφή των αραβόφωνων προσφύγων με την ελληνική γλώσσα. Απευθύνεται σε παιδιά και ενήλικες που επιθυμούν να μάθουν την ελληνική αλφάβητο, λέξεις του βασικού λεξιλογίου και εκφράσεις, μέχρι να εκπονηθούν ειδικά εγχειρίδια και βοηθήματα που θα αποσκοπούν στην κατά το δυνατόν πληρέστερη κάλυψη των αναγκών τους για επικοινωνία στα Ελληνικά .

☺ ☺ ☺ Βιβλίο: **ΓΕΦΥΡΕΣ, Οδηγός δίγλωσσης υποστήριξης προσφύγων:**

Ανάπτυξη υλικού: Γιώργος Σιμόπουλος

Α Έκδοση: Κέντρο Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Πολιτικής Γ.Σ.Ε.Ε.

Μεταφράσεις: ΜΕΤΑδραση

<http://www.kanep-gsee.gr/sitefiles/files/GEFYRES.pdf>

Από την Εισαγωγή: Οι «Γέφυρες» είναι ένα εργαλείο δίγλωσσης υποστήριξης για πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο και μετανάστες με μικρή ή καμία εξοικείωση με την ελληνική γλώσσα. Σκοπός του είναι να σας βοηθήσει να καλύψετε τις βασικές σας ανάγκες επικοινωνίας κατά το πρώτο διάστημα παραμονής σας στην Ελλάδα: να μπορείτε να καταλαβαίνετε απλές εκφράσεις και οδηγίες, να παρουσιάζετε τον εαυτό σας, να εκφράζετε ερωτήματα, προβλήματα και αιτήματά σας για θέματα μετακίνησης, διατροφής, καθημερινών αγορών, υγείας, εκπαίδευσης, εργασίας, διαμονής, να διαβάσετε και να κατανοείτε απλά κείμενα, να συμπληρώνετε βασικές φόρμες, όπως μια υπεύθυνη δήλωση. Περιλαμβάνει χρήσιμες καθημερινές εκφράσεις μεταφρασμένες στη γλώσσα σας, εικονογραφημένο λεξιλόγιο και απλές δραστηριότητες εξάσκησης. Συνοδεύεται από ηλεκτρονικό λεξικό (Ηλεκτρονικό πολυλεξικό σε 5 γλώσσες "Μαθαίνω Ελληνικά") με αναζήτηση λέξεων και μετάφρασή τους από τα ελληνικά προς τη γλώσσα σας και αντίστροφα

☺ ☺ ☺ Βιβλίο: **ΓΕΦΥΡΕΣ, Λεξικό ελληνικά –αραβικά & αραβικά –ελληνικά:**

Ανάπτυξη υλικού: Γιώργος Σιμόπουλος & ΜΕΤΑδραση

http://www.kanep-gsee.gr/sitefiles/files/Lexico_ellinika_aravika.pdf

ΕΝΤΑΞΕΙ – Οδηγός Πολύγλωσσης Υποστήριξης

Ανάπτυξη υλικού: Γιώργος Σιμόπουλος

Οι μεταφράσεις των κειμένων πραγματοποιήθηκαν από την ομάδα Μεταφραστών της ΜΕΤΑδρασης

<http://metadrasi.org/campaigns/%ce%b5%ce%bd%cf%84%ce%ac%ce%be%ce%b5%ce%b9-%cf%80%ce%bf%ce%bb%cf%8d%ce%b3%ce%bb%cf%89%cf%83%cf%83%ce%bf%cf%82-%ce%bf%ce%b4%ce%b7%ce%b3%cf%8c%cf%82/>

Το «Εντάξει» είναι ένα εργαλείο πολύγλωσσης υποστήριξης για παιδιά και εφήβους που μιλούν αραβικά και φαρσί και με μικρό ή μηδενικό βαθμό εξοικείωσης με την ελληνική γλώσσα. Σκοπός του είναι να βοηθήσει στην κάλυψη των βασικών αναγκών επικοινωνίας κατά το πρώτο διάστημα παραμονής στην Ελλάδα και στα πρώτα βήματα στο ελληνικό σχολείο. Περιλαμβάνει χρήσιμες καθημερινές εκφράσεις μεταφρασμένες σε αραβικά και φαρσί, εικονογραφημένο λεξιλόγιο, έναν σύντομο οδηγό γραμματικής και απλές δραστηριότητες εξάσκησης. Συνοδεύεται από ηχητικά αρχεία στην ελληνική γλώσσα για οπτικοακουστική εξάσκηση. Υπάρχει φόρμα για παραγγελία.

Μικρός οδηγός για την αραβική γλώσσα Musefir

Ανάπτυξη: Πολύδρομο, Ομάδα για τη διγλωσσία και τον πολυπολιτισμό στην εκπαίδευση και την κοινωνία

http://www.polydromo.gr/pdf/odigos_mousefir.pdf

Μικρός οδηγός 5 σελίδων για εκπαιδευτικούς που θέλουν να εξοικειωθούν με τα βασικά της αραβικής γλώσσας

Το πρώτο μου βιβλίο για τη διγλωσσία ANAMEΣΑ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΡΑΒΙΚΟ ΚΟΣΜΟ

Ανάπτυξη: Πολύδρομο, Ομάδα για τη διγλωσσία και τον πολυπολιτισμό στην εκπαίδευση και την κοινωνία

<http://www.polydromo.gr/index.php/el-gr/my-first-book-on-bilingualism>

http://www.polydromo.gr/pdf/hellenic-arabic/Childrens_book_in_3_languages.pdf

Από την εισαγωγή: "Το βιβλίο απευθύνεται σε παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας και αναφέρεται στην παιδική διγλωσσία, δηλαδή στην ικανότητα κατανόησης ή/και χρήσης δυο ή περισσότερων γλωσσών από τα παιδιά, όταν αυτά μεγαλώνουν με διαφορετικές γλώσσες στο οικογενειακό τους περιβάλλον ή με διαφορετική γλώσσα στο σπίτι και στο σχολείο. Αποτελείται από τρία διαφορετικά μέρη: α) το "θεωρητικό" όπου παρουσιάζονται κάποιοι ορισμοί για τη διγλωσσία με γλώσσα προσιτή στην προσχολική και πρωτοσχολική ηλικία αλλά και οι λόγοι που την χαρακτηρίζουν κοινωνικό αγαθό β) το "διαδραστικό" όπου τα παιδιά σχεδιάζουν το δικό τους βιβλίο για τη διγλωσσία με ζωγραφιές, γράμματα και λέξεις από όποια γλώσσα επιλέγουν ή ανακαλύπτουν στο περιβάλλον τους, γ) το "αραβικό" όπου δυο παιδιά μας προσκαλούν να γνωρίσουμε την γλώσσα και τον πολιτισμό του Λιβάνου, χώρας καταγωγής τους."

Βιβλίο: MAZI: Πολύγλωσσος οδηγός για την εκπαίδευση στην Ελλάδα»:

Ανάπτυξη υλικού: Γιώργος Σιμόπουλος (ΙΝΕ ΓΣΕΕ)

Μεταφράσεις και Επιμέλεια: ΜΕΤΑδραση – Δράση για τη Μετανάστευση και την Ανάπτυξη

http://metadrasi.org/wp-content/uploads/2017/05/MAZI_for_print.pdf

Το «Μαζί» βασίστηκε σε εκπαιδευτικό υλικό που έχει παραχθεί στο πλαίσιο του έργου «Εκπαίδευση Αλλοδαπών και Παλιννοστούντων Μαθητών - Δράση 7 - Σύνδεση Σχολείου και Κοινότητας». Αναπτύχθηκε για να υποστηρίξει τις δράσεις εκπαιδευτικής ένταξης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων. Απευθύνεται σε πολίτες τρίτων χωρών και δικαιούχους διεθνούς προστασίας που μιλούν κυρίως αραβικά και φαρσί ή που διαθέτουν βασικές δεξιότητες επικοινωνίας στην αγγλική γλώσσα. Παρέχει, με τη μορφή «Συχνών Ερωτήσεων», βασικές και κατανοητές πληροφορίες σε σχέση με τις δομές, τις λειτουργίες και τις διαδικασίες στην τυπική και μη τυπική εκπαίδευση στην Ελλάδα, καθώς και βασικό λεξιλόγιο.

Πλατφόρμα επικοινωνίας Ι.Ε.Π.: <http://www.iep.edu.gr/bbb.php>

Μπορείτε να εγγραφείτε και να επικοινωνείτε με το Ι.Ε.Π. μέσω τηλεδιάσκεψης στον τομέα της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης για θέματα επιμόρφωσης κ.α. Οδηγίες για τη σύνδεση στην πλατφόρμα τηλεδιασκέψεων του Ι.Ε.Π. μπορείτε να βρείτε εδώ:

http://iep.edu.gr/images/IEP/EPISTIMONIKI_YPIRESIA/Epist_Monades/A_Kyklos/Diapolitismiki/2016/2016-10-11_IEP_platform_info.pdf

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΙΣ

**Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών (Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.)/ Παιδαγωγικό
Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Κρήτης**

Γενικά για το Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.: <http://www.ediamme.edc.uoc.gr/index.php?information>

Πίνακες εκπαιδευτικού υλικού: <http://www.ediamme.edc.uoc.gr/diaspora2/index.php?yliko>

Εκπαιδευτικό υλικό για τη διδασκαλία της Ελληνικής, ως Δεύτερης Γλώσσας και για την διδασκαλία του ελληνικού πολιτισμού, που δημιουργήθηκε για την εκπαίδευση των Ελλήνων της διασποράς, αλλά και των παλιννοστούντων Ελλήνων και των αλλοδαπών στην Ελλάδα. Υπάρχει στη λίστα του ΙΤΥΕ ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ για διανομή στα σχολεία. Προτείνεται το "Μαργαρίτα" (6 τεύχη: Βιβλίο μαθητή, βιβλίο δραστηριοτήτων και συνοδευτικό CD) για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και το "Ελληνικά με την Παρέα μου" (2 τεύχη και Βιβλίο Εκπαιδευτικού) για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Για περισσότερες πληροφορίες για το ΕΔΙΑΜΜΕ, τα έργα που υλοποιούν και άλλο εκπαιδευτικό υλικό, βλ. και:

Έργο: *«Παιδεία Ομογενών»*:

http://www.ediamme.edc.uoc.gr/diaspora/index.php?option=com_content&view=article&id=224&Itemid=480&lang=el

http://www.ediamme.edc.uoc.gr/diaspora/index.php?option=com_content&view=category&id=84&Itemid=481&lang=el

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Στην εγκύκλιο Φ.31/154653/Δ1, 18-9-2108 του Υπ.Π.Ε.Θ. με θέμα: "Διδακτικά βιβλία για ΔΥΕΠ και Τάξεις Υποδοχής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για το σχολικό έτος 2018-2019" παρατίθεται το εγκεκριμένο υλικό που διανέμεται στα σχολεία από το Ι.Τ.Υ.Ε.-Διόφαντος για τις Δ.Υ.Ε.Π. και τις Τ.Υ. της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, όπου συμπεριλαμβάνονται τα: Το Μικρό μου λεξικό 1,2,3,4 και το Γεια σας 1,2,3,4

Στην εγκύκλιο Φ1/181945/Δ1, 26-10-2017, του Υπ.Π.Ε.Θ. δίνεται ο οδηγός "Ανοικτό Πρόγραμμα Σπουδών για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στις Τάξεις Υποδοχής (Τ.Υ.) Ι ΖΕΠ Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης όπου φοιτούν παιδιά πρόσφυγες" του Ι.Ε.Π. που καλύπτει τα επίπεδα Α1 και Α2.

http://iep.edu.gr/images/IEP/EPISTIMONIKI_YPIRESIA/Epist_Monades/A_Kyklos/Diapolitismiki/2018/2018-01-18_APS_TY_abathmia.pdf

Στην εγκύκλιο 660/ΓΔ4, 03-01-2018 του Υπ.Π.Ε.Θ. δίνεται ο οδηγός "Ανοικτό Πρόγραμμα Σπουδών για τη διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας στις Τάξεις Υποδοχής (Τ.Υ.) Ι ΖΕΠ Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης όπου φοιτούν παιδιά πρόσφυγες " του Ι.Ε.Π. που καλύπτει τα επίπεδα Α1 και Α2.

http://iep.edu.gr/images/IEP/EPISTIMONIKI_YPIRESIA/Epist_Monades/A_Kyklos/Diapolitismiki/2018/2018-01-18_APS_TY_abathmia.pdf